

SAMLET SAKSFRAMSTILLING

Arkivsak: 21/467

Kommunedelplan for kulturminner Holtålen kommune 2021 – 2026

Saksbehandler: Olve Morken

Arkiv:

Saksnr.: Utvalg

Møtedato

24/21 Formannskapet

23.03.2021

Vedlegg:

15.03.2021 Kommunedelplan for kulturminner Holtålen kommune, 2021 – 2026 1

15.03.2021 Prioriterte kulturminner (vedlegg til kommunedelplanen)

2

Saksopplysninger:

Herved legges kommunedelplan for kulturminner (kulturminneplan) for Holtålen kommune, 2021 – 2026, fram for første gangs behandling. Planen erstatter bl.a en gammel plan som hadde navnet; Plan for museer og kulturminner i Holtålen kommune 2008 - 2011. Det har ikke tidligere vært utarbeidet noen kulturminneplan for kommunen.

Planprosessen for vedlagte kulturminneplan er nok ikke helt «etter boka». Det skulle ha vært utarbeidet et planprogram, med dertil politisk sak og høring. I tillegg skulle planen ha vært omtalt i kommunens planstrategi. Ingen av delene er utført/gjort. Kommunens administrasjon har brukt ressursene på å få lagt fram en plan i stedet for å starte en større og omfattende planprosess. Saksbehandler tror ikke resultatet hadde blir så mye annerledes om en hadde kjørt en annen prosess, selv om det har vært det beste. Så får en gjennom høringa nå ta med seg de innspillene som kommer, vurdere disse så grundig som mulig, og innarbeide gode forslag i en bearbeidet plan.

Det meste av planen er ført i pennen av Andrea Hånes mens hun hadde et engasjement i kommunen i 2020. Så har saksbehandler gjort endel korrigeringer/tilføyelser og utarbeidet handlingsplanen og prioriteringene (se kapittel 15).

Kulturminneloven peker på at det er et nasjonalt ansvar å ta vare på kulturminner, men kommunen har et selvstendig ansvar for å ivareta sine kulturminner i den daglige forvaltningen. For å kunne gjøre dette på en best mulig måte trenger kommunen en plan som viser hvilke kulturminner som finnes, hvilke som bør prioriteres og hvilke virkemidler som bør settes inn for disse. Forslag til kulturminneplan peker på de kulturminnene som er representative og spesielle for

Holtålen. Det er viktig å merke seg at det som en gang var representativt for kommunen, kan ha blitt sjelden i våre dager. De kulturminner og kulturmiljø som blir satt fokus på i denne planen gjenspeiler verdier som vi mener er viktige å ta vare på, og som representerer kommunens historie på et gitt tidspunkt. Målet er at planen skal styrke kulturminnevernet i kommunen, og samtidig inspirere til å ta i bruk kulturarven ifbm. verdiskaping og utvikling. Det er en nær sagt umulig oppgave å skulle registrere alle kulturminner i kommunen og lage en handlingsplan for disse. Planen omfatter derfor bare faste kulturminner, mens løse og immaterielle kulturminner er utelatt.

De aller fleste er forvaltere av kulturminner og kulturmiljø. I Holtålen kommune er innbyggerne helt sentrale når det gjelder bruk og forvaltning av disse. Kommunen er helt avhengig av frivillig innsats om man skal kunne ta vare på viktige kulturminner i kommunen. Utfordringen ligger i å forvalte og bruke de verdiene man sitter på, på en måte som kommer både kulturminnene og lokalsamfunnet til gode. Det er forsøkt hensyntatt i selve planen.

Hvilke kulturminner samfunnet har vurdert som mest verdifulle har bestandig variert over tid, og vil etter all sannsynlighet fortsette å gjøre det også i framtiden. Det er derfor et godt utgangspunkt for både nåtidens og framtidens valg og prioriteringer å ha kunnskap om hvilke kulturminner som finnes i Holtålen, og hvor disse befinner seg.

I dag er kulturminner nevnt som et viktig bidrag for å skape ny næring, spesielt innen turisme i kommunale planer. Kulturminner utgjør også en viktig ressurs innen folkehelse og friluftsliv. Det ivaretas gjennom handlingsplanen/prioriteringene i planen mener saksbehandler.

Verdensarvstatusen, som kommunen får gjennom deltagelsen i Verdensarven Røros Bergstad og cirkumferensen, har gitt Holtålen kommune flere nye muligheter. Selv om det krever en god del ressurser så har deltagelsen vært positiv. Det arbeidet og samarbeidet har førsteprioritet når det gjelder prioriteringer.

Når en utarbeider en kulturminneplan skapes det forventninger blant flere aktører – ikke

minst til alt som ønskes utført. Derfor er det viktig å gjøre noen forventningsavklaringer på forhånd på hva kommunen kan og skal prioritere av ressurser i planperioden. Selv med økt kapasitet og kompetanse gjennom samarbeidet om kulturminneforvalteren, så må kommunen gjøre klare prioriteringer. Ressursene i kommunen er meget knappe – det gjelder både menneskelige og økonomiske ressurser. Alt av oppfølging tar mye tid, og det må avveies opp mot andre arbeidsoppgaver som forventes utført i kommunen. På denne bakgrunn har en vært ganske streng når handlingsplanen/prioriteringene er satt opp. Skal noe tas inn bør noe tas ut mener saksbehandler.

Bilder, kart og illustrasjoner forsøkes lagt inn ved siste gangs behandlingen av kulturminneplanen. Planen skal til slutt vedtas av kommunestyret.

Planforslaget vil bli sendt på høring til de mest sentrale organisasjonene i

kommunen, ungdomsrådet, eldrerådet, regionale ledd og andre som antas å bli særlig berørt av planen. Også andre enheter i kommunen kan komme med innspill. Høringen vil bli annonsert i lokalavisene og på kommunens hjemmeside. Fysisk eksemplar legges ut i serviceenheten. Det kan opplyses at høringsfristen er 6 uker.

Vurdering:

Endelig legges kommunedelplan for kulturminner, kulturminneplan, fram for politisk behandling. Planen har vært «etterspurt» av flere. Bakgrunnen for at den kommer først nå har med ressurser og prioriteringer å gjøre. Med denne planen så slipper en også å forholde seg til en gammel plan. Derfor er det på høy tid at det fremmes en ny plan innenfor kulturminneområdet i Holtålen kommune

Ved utarbeidelsen av kulturminneplanen så har en prioritert, i størst mulig grad, å få fram det som kjennetegner Holtålen kommunes historie best. Det er plukket ut eksempler på kulturminner ut fra tidligere arbeid med utvelgelser og rapporter, som blant annet brosjyren laget i samarbeid med Ålen og Haltdalen historielag om kommunens viktigste kulturminner. Videre er underlaget (fra Holtålen) når det gjelder forvaltningsplan for verdensarven vært viktig del av arbeidet.

Som nevnt i saksopplysningene er arbeidet med planen utført av Andrea Hånes. Saksbehandler er av den formening om at Andrea Hånes har utført et meget solid stykke arbeid når det gjelder utarbeidelse av planen.

Involveringen i utarbeidelsen av planen kunne sikkert ha gitt en bedre plan, men saksbehandler er av den formening om at resultatet absolutt er tilfredsstillende. HUSK det er hva om skjer i årene fremover som er viktige – da er handlingsplanen og prioriteringene helt vesentlige. Allikevel blir høringsperioden viktig, og at en forhåpentligvis får høringsinnspill på utlagte plan.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

I henhold til plan- og bygningsloven § 11-14, legger formannskapet ut forslag til kommunedelplan for kulturminner for 2021 - 2026, med handlingsdel, datert 15.03.2021, ut på offentlig ettersyn og høring.

Behandling/vedtak i Formannskapet den 23.03.2021 sak 24/21

Behandling

Forslaget enstemmig vedtatt.

Vedtak:

I henhold til plan- og bygningsloven § 11-14, legger formannskapet ut forslag til kommunedelplan for kulturminner for 2021 - 2026, med handlingsdel, datert 15.03.2021, ut på offentlig ettersyn og høring.